

**AFKONDIGINGSBLAD
VAN
ARUBA**

LANDSVERORDENING van 13 juni 2022 houdende regels inzake het toezicht op het aanbieden van consumentenkrediet, alsmede tot wijziging van de Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16) en de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82) (Landsverordening regeling consumentenkrediet)

Uitgegeven, 16 juni 2022

De minister van Algemene Zaken,
Innovatie, Overheidsorganisatie,
Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening
E.C. Wever-Croes

IN NAAM VAN DE KONING!

DE GOUVERNEUR van Aruba,

In overweging genomen hebbende:

- dat het ter bescherming van afnemers van consumentenkrediet wenselijk is nieuwe specifieke regels te stellen ten aanzien van de verschaffing van consumentenkrediet;
- dat het daarbij wenselijk is om de consument een betere bescherming te bieden tegen overkreditering, excessieve rente en kosten door reguliere kredietverstrekkers alsmede om een gelijk speelveld te creëren voor alle spelers in het consumentenkrediet segment;
- dat het in verband hiermee ook wenselijk is om in de relevante sectorale toezichtverordeningen waarborgen op te nemen in een zorgvuldige behandeling van cliënten van financiële instellingen;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

HOOFDSTUK 1

Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze landsverordening en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

aanbieden	: het in de uitoefening van een beroep of bedrijf rechtstreeks of middellijk doen van een voldoende bepaald, tot een consument gericht voorstel tot het als wederpartij aangaan van een overeenkomst inzake krediet dan wel aangaan, beheren of uitvoeren van een dergelijke overeenkomst;
consument	: een niet in de uitoefening van een beroep of bedrijf handelende natuurlijke persoon aan wie een kredietaanbieder een krediet aanbiedt of voornemens is aan te bieden;
Bank	: de Centrale Bank van Aruba;
geoorloofde debetstand	: door een kredietaanbieder aan een consument toegestaan debetsaldo van een rekening;
krediet	: het anders dan uit hoofde van hypothe-cair krediet aan een consument ter beschikking stellen van een geldsom of verschaffen van het genot van een roerende zaak, dan wel ten behoeve van een consument ter beschikking stellen van een geldsom aan derden, onder gehoudenheid van de consument om ter zake een of meer betalingen te verrichten
kredietaanbieder	: degene die krediet aanbiedt;
kredietinstelling	: een kredietinstelling als bedoeld in artikel 1 van de Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16);
kredietvergoeding	: alle kosten, in welke vorm dan ook, die een kredietaanbieder in verband met een krediet in rekening brengt aan de

	consument, met uitzondering van ver- tragsvergoeding en vergoeding voor vervroegde aflossing;
Minister	: de minister, belast met economische aangelegenheden;
toezichthoudende autoriteit:	een instantie waaraan in enig land bij of krachtens een wet of een daarmee gelijk te stellen algemeen verbindend voor- schrift het toezicht op financiële markten of op die markten werkzame personen of het toezicht op de naleving van wet- en regelgeving ter zake van de voorkoming en bestrijding van witwassen en terro- rismefinanciering is opgedragen;
vergoeding vervroegd af- lossing	: alle kosten die een kredietaanbieder in verband met het vervroegd aflossen van een krediet door de consument in reke- ning brengt aan de consument, met uit- zondering van buitengerechtigde incas- sokosten;
vertragsvergoeding	: alle kosten die een kredietaanbieder in verband met niet-nakoming of te late be- taling door de consument van aflossing of rente in rekening brengt aan de con- sument, met uitzondering van buitenge- rechtelijke incassokosten;
verzekeraar	: een verzekeraar als bedoeld in artikel 1 van de Landsverordening toezicht ver- zekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82).

2. Voor de toepassing van het bij of krachtens deze landsverordening be-
paalde wordt onder “krediet”, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, tevens
verstaan, de pandbelening zijnde de overeenkomst waarbij de ene partij,
het pandhuis, aan de andere partij, de pandbelener, een geldsom ter be-

schikking stelt en de pandbelener daartegenover een roerende zaak, niet zijnde een registergoed, in de macht van het pandhuis brengt met het beding:

- a. hetzij dat het pandhuis de zaak aan de pandbelener teruggeeft, indien deze binnen de beleentermijn de geldsom volledig aan het pandhuis heeft terugbetaald en de pandbeleningsvergoeding volledig heeft voldaan, en dat het pandhuis eigenaar van de zaak wordt, indien volledige terugbetaling van de geldsom en volledige voldoening van de pandbeleningsvergoeding binnen de beleentermijn uitblijft;
- b. hetzij dat de pandbelener de zaak terstond aan het pandhuis in eigendom overdraagt, maar het pandhuis gehouden is de zaak aan de pandbelener terug te geven, indien deze binnen de beleentermijn de geldsom volledig aan het pandhuis heeft terugbetaald en de pandbeleningsvergoeding volledig heeft voldaan.

Artikel 2

1. Deze landsverordening is niet van toepassing op:
 - a. het door een werkgever als nevenactiviteit aanbieden van krediet aan uitsluitend zijn werknemers:
 - 1°. rentevrij of tegen een lagere dan de op de markt gebruikelijke rentevoet;
 - 2°. tegen een rentevoet die niet hoger is dan de op de markt gebruikelijke rentevoet en onder voorwaarden die voor de werknemer gunstiger zijn dan de op de markt gebruikelijke voorwaarden;
 - b. het aanbieden van krediet dat binnen drie maanden dient te worden afgelost en ter zake waarvan slechts onbetekenende kosten aan de consument in rekening worden gebracht.
2. Deze landsverordening, met uitzondering van de artikelen 5, 7 en 8 is niet van toepassing op het aanbieden van een geoorloofde debetstand waarbij de consument is gehouden binnen drie maanden af te lossen.

Artikel 3

Bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, kan, de Bank gehoord, zo nodig onder het stellen van beperkingen of het verbinden van voorschriften, vrijstelling worden verleend van de bij of krachtens deze landsverordening gestelde regels, indien de belangen die deze landsverordening beoogt te beschermen, zich daartegen niet verzetten.

HOOFDSTUK 2

Zorgvuldige kredietverlening

Artikel 4

Een kredietaanbieder neemt jegens consumenten de nodige bij of krachtens landsbesluit, houdende algemene maatregelen, nader te stellen regels met betrekking tot zorgvuldigheid in acht. Hij houdt zich daartoe in ieder geval aan de ingevolge dit hoofdstuk op hem van toepassing zijnde regels.

Artikel 5

1. Een kredietaanbieder brengt geen hogere kredietvergoeding, contractvergoeding of vergoeding voor vervroegde aflossing in rekening dan is toegestaan krachtens het tweede en het derde lid.
2. De hoogst toegestane kredietvergoeding, bedoeld in het eerste lid, wordt uitgedrukt in een effectief percentage op jaarbasis aan totale kosten ten opzichte van het kredietbedrag. De hoogst toegestane kredietvergoeding wordt, de Bank gehoord, vastgesteld bij regeling van de Minister. De Bank kan aan kredietaanbieders richtlijnen geven met betrekking tot de berekeningswijze van het effectieve kredietvergoedingspercentage dat van toepassing is op een overeenkomst inzake krediet.
3. In de regeling, bedoeld in het tweede lid, worden voorts, de Bank gehoord, regels gesteld met betrekking tot de hoogst toegestane contractvergoeding of vergoeding die een kredietaanbieder in rekening kan

brenge bij vervroegde aflossing, alsmede regels met betrekking tot het hoogst toegestane bedrag aan buitengerechtelijke incassokosten dat in rekening kan worden gebracht.

4. Voor zover partijen een hogere kredietvergoeding, verdragingsvergoeding, vergoeding voor vervroegde aflossing of een hoger bedrag aan buitengerechtelijke incassokosten overeenkomen dan krachtens het tweede en derde lid is toegestaan, bedragen deze vergoedingen en dit bedrag van rechtswege de vergoedingen en het bedrag die ten hoogste bij of krachtens het tweede en derde lid zijn toegestaan. Betalingen die deze vergoedingen of dit bedrag overschrijden, zijn onverschuldigd betaald.

Artikel 6

1. Een kredietaanbieder gaat geen overeenkomst inzake krediet aan met een consument, noch gaat hij over tot een verhoging van een reeds op grond van een bestaande overeenkomst aan een consument beschikbaar gesteld krediet, indien dit gelet op het risico van overkreditering onverantwoord is.
2. Om het risico van overkreditering te bepalen, wint de kredietaanbieder informatie in over de financiële positie van de consument.
3. Bij regeling van de Minister worden, de Bank gehoord, regels gesteld over:
 - a. de wijze waarop informatie over de financiële positie van de consument wordt ingewonnen, waaronder de gegevens en inlichtingen over reeds aan de consument verleende kredieten die de kredietaanbieder raadpleegt in een bij die regeling erkend stelsel van kredietregistratie;
 - b. de inrichting van het stelsel van kredietregistratie.

Artikel 6a

1. Een kredietaanbieder neemt deel aan een stelsel van kredietregistratie dat aan alle kredietaanbieders toegang biedt onder dezelfde voorwaarden.

2. Indien een kredietaanbieder op grond van de raadpleging van een stelsel van kredietregistratie besluit een consument geen krediet te verlenen, stelt hij de consument onverwijld en kosteloos in kennis van het resultaat van deze raadpleging.

Artikel 7

1. Voorafgaand aan het aangaan van een overeenkomst inzake krediet met een consument, wint een kredietaanbieder informatie in over de kennis en ervaring van de consument, opdat zij kan beoordelen of de overeenkomst inzake krediet passend is voor de consument.
2. Indien de kredietaanbieder op basis van de in het eerste lid bedoelde informatie van mening is dat de overeenkomst inzake krediet niet passend is voor de consument, waarschuwt zij de consument.
3. Indien de consument geen of onvoldoende informatie verschaft over zijn kennis en ervaring, waarschuwt de kredietaanbieder de consument dat zij als gevolg daarvan niet in staat is na te gaan of de overeenkomst inzake krediet voor hem passend is.
4. Bij regeling van de Minister worden, de Bank gehoord, regels gesteld met betrekking tot de inhoud van de informatie, bedoeld in het eerste lid, de wijze waarop deze wordt ingewonnen, de wijze waarop de beoordeling van de passendheid van de overeenkomst inzake krediet voor de consument plaatsvindt, en de inhoud en de vorm van de waarschuwing, bedoeld in het tweede en derde lid.

Artikel 8

1. Een kredietaanbieder draagt er zorg voor dat de door of namens hem ten behoeve van consumenten in de vorm van reclame-uitingen of anderszins over een krediet verstrekte of beschikbaar gestelde informatie feitelijk juist, duidelijk en niet misleidend is.
2. Indien een kredietaanbieder in een reclame-uiting of anderszins over krediet melding maakt van enige gegevens betreffende de kosten van een

krediet, verstrekt hij daarbij ten minste het effectieve kredietvergoedingspercentage op jaarbasis.

Artikel 9

1. Een kredietaanbieder draagt er zorg voor dat de consument tijdig en kosteloos de informatie ontvangt die deze redelijkerwijs nodig heeft om zich, voordat hij een overeenkomst inzake krediet aangaat, over dat krediet een adequaat oordeel te vormen.
2. De kredietaanbieder verstrekt de ingevolge het eerste lid te verstrekken informatie schriftelijk. De kredietaanbieder kan de informatie via een andere duurzame informatiedrager verstrekken, indien de consument daarmee schriftelijk instemt.
3. De door een kredietaanbieder te verstrekken informatie:
 - a. is accuraat en wijst niet op de mogelijke voordelen van een krediet, zonder dat ook een correcte en duidelijke indicatie van de mogelijke risico's wordt gegeven;
 - b. is toereikend en door de presentatie ervan te begrijpen voor het gemiddelde lid van de groep tot wie zij is gericht;
 - c. geeft belangrijke zaken, vermeldingen of waarschuwingen niet verhuuld of afgezwakt weer.
4. Bij regeling van de Minister worden, de Bank gehoord, regels gesteld met betrekking tot de door een kredietaanbieder te verstrekken informatie, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 10

Een kredietaanbieder bewaart de informatie die hij ingevolge artikel 6 heeft ingewonnen, alsmede de op schrift gestelde overeenkomst inzake krediet gedurende ten minste tien jaren, gerekend vanaf de dag waarop die overeenkomst is afgewikkeld.

HOOFDSTUK 3

Geheimhouding en uitwisseling van informatie

Artikel 11

1. Het is een ieder die uit hoofde van de toepassing van deze landsverordening of van een ingevolge deze landsverordening genomen besluit enige taak vervult of heeft vervuld, verboden van gegevens of inlichtingen die ingevolge deze landsverordening zijn verstrekt of verkregen, verder of anders gebruik te maken of daaraan verder of anders bekendheid te geven dan voor de uitoefening van zijn taak of door een landsverordening wordt geëist.
2. In afwijking van het eerste lid, is de Bank bevoegd met gebruikmaking van gegevens of inlichtingen, verkregen bij de uitvoering van haar taak op grond van deze landsverordening, mededelingen te doen, mits deze niet kunnen worden herleid tot afzonderlijke personen of ondernemingen of instellingen.
3. Het eerste lid laat onverlet de verplichting om overeenkomstig het Wetboek van Strafvordering van Aruba (AB 1996 no. 75) als getuige in strafzaken een verklaring af te leggen omtrent gegevens of inlichtingen, verkregen bij de vervulling van zijn ingevolge deze landsverordening opgedragen taak. Het laat evenzo onverlet de verplichting om overeenkomstig het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van Aruba (AB 2005 no. 34) als getuige, dan wel partij in een comparitie van partijen in burgerlijke zaken een verklaring af te leggen omtrent gegevens of inlichtingen, verkregen bij de vervulling van zijn in gevolge deze landsverordening opgedragen taak, zulks met dien verstande dat zodanige verplichting slechts geldt, voor zover het betreft een onderneming of instelling die in staat van faillissement is verklaard of op grond van een rechterlijke uitspraak is ontbonden, en dat zij niet geldt voor gegevens of inlichtingen, die betrekking hebben op ondernemingen of instellingen, die betrokken zijn of zijn geweest bij een poging de desbetreffende onderneming of instelling in staat te stellen haar bedrijf voort te zetten.

Artikel 12

1. In afwijking van artikel 11 is de Bank bevoegd om gegevens en inlichtingen, verkregen bij de vervulling van de haar ingevolge deze landsverordening opgedragen taken, uit te wisselen met een buitenlandse toezichthoudende autoriteit.
2. Van de bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, wordt geen gebruik gemaakt, indien:
 - a. het doel waarvoor de gegevens of inlichtingen zullen worden gebruikt, onvoldoende bepaald is;
 - b. het beoogde gebruik van de gegevens of inlichtingen niet past in het kader van het toezicht op financiële markten of op die markten werkzame personen;
 - c. verstrekking van de gegevens of inlichtingen zich niet verdraagt met de openbare orde of het recht van Aruba;
 - d. de geheimhouding van de gegevens of inlichtingen niet voldoende is gewaarborgd;
 - e. verstrekking van de gegevens of inlichtingen redelijkerwijs in strijd is of zou kunnen zijn met de belangen die deze landsverordening beoogt te beschermen;
 - f. onvoldoende is gewaarborgd dat de gegevens of inlichtingen niet zullen worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor deze worden verstrekt.
3. Voor zover de gegevens of inlichtingen, bedoeld in het eerste lid, zijn verkregen van een buitenlandse toezichthoudende instantie, verstrekt de Bank deze niet aan een andere buitenlandse toezichthoudende autoriteit, tenzij de instantie waarvan de gegevens of inlichtingen zijn verkregen, heeft ingestemd met de verstrekking van de gegevens of inlichtingen en in voorkomend geval heeft ingestemd met het gebruik voor een ander doel dan waarvoor de gegevens of inlichtingen zijn verstrekt.
4. Indien een buitenlandse toezichthoudende autoriteit aan de Bank verzoekt om gegevens of inlichtingen, die de Bank op grond van het eerste of tweede lid heeft verstrekt, te gebruiken voor een ander doel dan waarvoor zij zijn verstrekt, willigt de Bank dat verzoek slechts in, indien:

- a. het beoogde gebruik niet in strijd is met het eerste of tweede lid; of
- b. de toezichthoudende instantie in kwestie op een andere wijze dan in deze landsverordening voorzien vanuit Aruba met inachtneming van de daarvoor geldende wettelijke procedures voor dat andere doel de beschikking over die gegevens of inlichtingen zou kunnen verkrijgen.

Artikel 13

1. De Bank kan ten behoeve van de uitvoering van haar taak op grond van dit hoofdstuk van een ieder waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij over gegevens of inlichtingen beschikt, die redelijkerwijs van belang kunnen zijn voor de verzoekende autoriteit, gegevens of inlichtingen vorderen, indien dat voor de vervulling van de taak van een in artikel 12, eerste lid, bedoelde toezichthoudende autoriteit nodig is. Artikel 16, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
2. Op verzoek van een toezichthoudende autoriteit als bedoeld in het eerste lid kan de Bank gegevens en inlichtingen vragen aan of een onderzoek instellen of doen instellen bij een kredietaanbieder dan wel bij een ieder waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat hij over gegevens of inlichtingen beschikt, die redelijkerwijs van belang kunnen zijn voor de verzoekende autoriteit.
3. Degene aan wie gegevens of inlichtingen als bedoeld in het tweede lid zijn gevraagd, verstrekt deze binnen een door de Bank te stellen redelijke termijn.
4. Degene bij wie een onderzoek als bedoeld in het tweede lid wordt ingesteld, verleent alle medewerking die nodig is voor een richtige uitvoering van dat onderzoek. Artikel 16, derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.
5. De Bank kan toestaan dat een functionaris van een toezichthoudende autoriteit als bedoeld in het eerste lid deelneemt aan de uitvoering van een verzoek als bedoeld in het tweede lid. De functionaris als bedoeld in de eerste volzin volgt de aanwijzingen op van de werknemer van de Bank die met de uitvoering van het verzoek is belast. Het gebod als be-

doeld in het vierde lid geldt eveneens jegens de in de eerste volzin bedoelde functionaris.

Artikel 14

In afwijking van artikel 11 is de Bank bevoegd om gegevens en inlichtingen, verkregen bij de vervulling van de haar ingevolge deze landsverordening opgedragen taken, te verstrekken aan een instantie die op grond van het Wetboek van Strafvordering van Aruba is belast met de uitoefening van strafvorderlijke bevoegdheden.

Artikel 15

1. In afwijking van artikel 11 is de Bank bevoegd om gegevens en inlichtingen, verkregen bij de vervulling van de haar ingevolge deze landsverordening opgedragen taken, te verstrekken aan een op grond van de Faillissementsverordening (AB 2003 no. GT 5) benoemde of aangestelde rechter-commissaris, bewindvoerder of curator, voor zover die gegevens of inlichtingen dienstig zijn voor de uitoefening van diens taken.
2. De Bank verstrekt geen vertrouwelijke gegevens of inlichtingen als bedoeld in het eerste lid, indien verstrekking van die gegevens redelijkerwijs in strijd is of zou kunnen komen met de belangen die deze landsverordening beoogt te beschermen. Voorts verstrekt zij geen vertrouwelijke gegevens of inlichtingen verkregen van een andere toezichthoudende autoriteit, indien de andere toezichthoudende autoriteit niet instemt met het verstrekken van die gegevens of inlichtingen.
3. Een aangestelde rechter-commissaris, bewindvoerder of curator die is aangesteld in het faillissement van een onderneming of instelling die valt onder de reikwijdte van deze landsverordening, is in afwijking van artikel 11 bevoegd vertrouwelijke gegevens of inlichtingen als bedoeld in het eerste lid te verstrekken aan het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, voor zover dat voor de afwikkeling van het faillissement nodig is.

HOOFDSTUK 4

Toezicht en handhaving

§1. Toezicht op de naleving

Artikel 16

1. Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze landsverordening bepaalde zijn belast de daartoe door de President van de Bank aangewezen personen, werkzaam bij de Bank. Een zodanige aanwijzing wordt bekendgemaakt in de Landscourant van Aruba.
2. De krachtens het eerste lid aangewezen personen kunnen het toezicht op een risicogeoriënteerde wijze uitoefenen en rapporteren ter zake van de uitoefening van de bevoegdheden, genoemd in het derde lid, aan de President van de Bank of aan de door deze schriftelijk aan te wijzen leidinggevenden binnen de Bank.
3. De krachtens het eerste lid aangewezen personen zijn, uitsluitend voor zover dat voor de vervulling van hun taak redelijkerwijs noodzakelijk is, bevoegd:
 - a. alle inlichtingen te vragen;
 - b. inzage te verlangen van alle zakelijke boeken, bescheiden en andere informatiedragers en daarvan afschrift te nemen of kopie te maken of deze daartoe tijdelijk mee te nemen;
 - c. alle plaatsen, met uitzondering van woningen zonder uitdrukkelijke toestemming van de bewoner, te betreden, vergezeld van door hen aan te wijzen personen.
4. Zo nodig, wordt de toegang tot een plaats als bedoeld in het derde lid, onderdeel c, verschaft met behulp van de sterke arm.
5. Op de wijze van taakuitoefening van de krachtens het eerste lid aangewezen personen is het Landsbesluit algemene bepalingen toezichtuitoefening (AB 1998 no. 70) of het landsbesluit dat dit vervangt van toepassing.
6. Een ieder is verplicht aan de krachtens het eerste lid aangewezen per-

sonen alle medewerking te verlenen, die door hen op grond van het derde lid wordt gevorderd.

Artikel 17

1. De Bank is bevoegd om de registers te raadplegen en alle inlichtingen te vragen van de Kamer van Koophandel en Nijverheid, de Dienst Landmeetkunde en Vastgoedregistratie, het Bureau Burgerlijke Stand en Bevolkingsregister, alsmede van andere bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, aan te wijzen instanties.
2. De in het eerste lid genoemde instanties verlenen aan de Bank binnen de door haar gestelde redelijke termijn kosteloos alle medewerking die op grond van het eerste lid wordt gevraagd.

§2. Bestuursrechtelijke handhaving

Artikel 18

Bij niet naleving van hetgeen bij of krachtens deze landsverordening is gesteld door een kredietaanbieder, kan de Bank een aanwijzing geven aan die kredietaanbieder om binnen een door haar te bepalen termijn ten aanzien van met name genoemde punten een bepaalde gedragslijn te volgen.

Artikel 19

1. Ter zake van de overtreding van de bij of krachtens de artikelen 3, 4, 5, eerste, tweede en derde lid, 6, 7, 8, 9, 10, 13, derde, vierde en vijfde lid, artikel 16, zesde lid, en artikel 18 gestelde voorschriften, kan de Bank een last onder dwangsom opleggen.
2. Ter zake van de in het eerste lid bedoelde feiten, kan de Bank ook een bestuurlijke boete opleggen van ten hoogste Afl. 100.000,- per afzonderlijke overtreding.

3. Overtredingen kunnen worden begaan door natuurlijke personen en rechtspersonen. Artikel 1:127, tweede en derde lid, van het Wetboek van Strafrecht van Aruba is van overeenkomstige toepassing.
4. De Bank stelt richtsnoeren vast voor de toepassing van de bevoegdheden als bedoeld in het eerste en tweede lid en legt deze vast in een beleidsdocument. Het beleidsdocument bevat in ieder geval een beschrijving van de te volgen procedures bij de toepassing van de bevoegdheden, bedoeld in het eerste en tweede lid. Het beleidsdocument als bedoeld in de eerste volzin wordt, evenals alle nadien daarin aan te brengen wijzigingen, vooraf bekend gemaakt op een door de Bank te bepalen wijze.
5. Bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, worden regels gesteld met betrekking tot de grondslagen voor de vaststelling van de hoogte van de last onder dwangsom en de bestuurlijke boete per overtreding. De overtredingen worden gerangschikt in categorieën naar zwaarte van de overtreding met de bijbehorende basisbedragen, minimumbedragen en maximumbedragen.
6. Verbeurde dwangsommen en bestuurlijke boeten komen toe aan de Bank.

Artikel 20

1. Indien tijdens het plegen van een overtreding nog geen vijf jaren zijn verlopen sedert het opleggen van een bestuurlijke boete aan de overtreder ter zake van eenzelfde overtreding, wordt het bedrag van de bestuurlijke boete als bedoeld in artikel 19, tweede lid, voor elke afzonderlijke overtreding verdubbeld.
2. In afwijking van artikel 19, tweede lid, kan de Bank de hoogte van de bestuurlijke boete vaststellen op ten hoogste twee keer het bedrag van het voordeel dat de overtreder door de overtreding heeft verkregen indien diens voordeel groter is dan Afl. 100.000,-.

Artikel 21

De Bank houdt aantekening van de handelingen die in het kader van een onderzoek, voorafgaand aan het opleggen van een bestuurlijke boete, hebben plaatsgevonden onder vermelding van de personen die die handelingen hebben verricht.

Artikel 22

1. Indien de Bank voornemens is een bestuurlijke boete op te leggen, geeft zij de betrokkene daarvan kennis onder vermelding van de gronden waarop het voornemen berust.
2. De Bank stelt de betrokkene in de gelegenheid om binnen een redelijke termijn naar keuze schriftelijk of mondeling zijn zienswijze naar voren te brengen voordat de bestuurlijke boete bij beschikking wordt opgelegd.
3. Indien de Bank, nadat de betrokkene zijn zienswijze naar voren heeft gebracht, beslist dat voor de overtreding geen bestuurlijke boete zal worden opgelegd, wordt dit schriftelijk aan de betrokkene medegedeeld.

Artikel 23

Degene jegens wie door de Bank een handeling is verricht, waaraan hij in redelijkheid de gevolgtrekking kon verbinden dat hem wegens een overtreding van het gestelde bij of krachtens deze landsverordening een bestuurlijke boete zal worden opgelegd, is niet verplicht ter zake daarvan enige verklaring af te leggen. Hij wordt hiervan in kennis gesteld alvorens hem om informatie wordt gevraagd.

Artikel 24

1. De bevoegdheid een bestuurlijke boete op te leggen, vervalt:
 - a. indien ter zake van de overtreding een strafvervolging is ingesteld en het onderzoek ter terechtzitting een aanvang heeft genomen, dan

wel het recht tot strafvordering is vervallen ingevolge artikel 1:149 van het Wetboek van Strafrecht van Aruba;

- b. drie jaren na de dag waarop de niet-naleving van het voorschrift is geconstateerd.
2. De termijn als bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt gestuit door de bekendmaking van het voornemen tot de oplegging van een bestuurlijke boete.
3. Het recht tot strafvervolgning vervalt indien aan de betrokkene terzake van hetzelfde feit reeds een bestuurlijke boete is opgelegd.
4. Tussen de Bank en het Openbaar Ministerie vindt zo nodig overleg plaats over de keuze tussen de oplegging van een bestuurlijke boete of strafrechtelijke sancties ter voorkoming van ongeoorloofde samenloop van die sancties.

Artikel 25

1. De Bank kan op verzoek van de overtreder een last onder dwangsom opheffen, de looptijd ervan voor een bepaalde termijn opschorten of de dwangsom verminderen, ingeval van blijvende of tijdelijke gehele of gedeeltelijke onmogelijkheid voor de overtreder om aan zijn verplichtingen te voldoen.
2. De Bank kan voorts op verzoek van een overtreder een last onder dwangsom opheffen, indien de beschikking één jaar van kracht is geweest zonder dat de dwangsom is verbeurd.

Artikel 26

1. De bestuurlijke boete is verschuldigd binnen zes weken na de dagtekening van de beschikking waarbij zij is opgelegd.
2. De bestuurlijke boete wordt vermeerderd met de wettelijke rente, te rekenen vanaf de dag waarop sedert de bekendmaking van de beschikking zes weken zijn verstreken.

Artikel 27

1. Indien een verbeurde dwangsom of boete niet is betaald binnen de door Bank bepaalde termijn, wordt de overtreder schriftelijk aangemaand om binnen twee weken alsnog het bedrag van de dwangsom of de boete, verhoogd met de kosten van de aanmaning, te betalen.
2. Bij gebreke van betaling worden het bedrag en de kosten als bedoeld in het eerste lid verhoogd met de invorderingskosten, door de Bank bij dwangbevel ingevorderd.
3. De bekendmaking van het dwangbevel geschiedt door middel van betekening van een exploit als bedoeld in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van Aruba en levert een executoriale titel op, die met toepassing van de voorschriften van dit Wetboek kan worden tenuitvoergelegd.
4. Het dwangbevel vermeldt in ieder geval:
 - a. aan het hoofd het woord “dwangbevel”;
 - b. het bedrag van de invorderbare hoofdsom, vermeerderd met de verschuldigde wettelijke rente;
 - c. de beschikking of het wettelijk voorschrift waaruit de verschuldigde geldsom voortvloeit;
 - d. de kosten van de aanmaning en van het dwangbevel;
 - e. dat het op kosten van de overtreder ten uitvoer kan worden uitgebracht.
5. Gedurende zes weken na de dag van betekening staat tegen het dwangbevel verzet open. Verzet wordt aanhangig gemaakt tegen de Bank bij het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba en op de voor het indienen van vorderingen bepaalde wijze. Het verzet, mits tijdig en op de voorgeschreven wijze gedaan, schorst de tenuitvoerlegging van het dwangbevel.

Artikel 28

1. De Bank is bevoegd, met het oog op de belangen die deze landsverordening beoogt te beschermen, het feit ter zake waarvan de last onder

dwangsom of de bestuurlijke boete is opgelegd, het overtreden voorschrift, alsmede de naam, het adres en de woonplaats van degene aan wie de bestuurlijke boete is opgelegd, ter openbare kennis brengen.

2. De Minister kan regels stellen ter zake van de uitoefening van de bevoegdheid als bedoeld in het eerste lid.
3. De beschikking tot het ter openbare kennis brengen treedt in werking op de dag waarop het feit ter openbare kennis is gebracht, zonder dat de werking voor de duur van de beroepstermijn of, indien beroep is ingesteld, van het beroep wordt opgeschort, indien van de betrokkene geen adres bekend is en het adres ook niet met een redelijke inspanning kan worden verkregen.

Artikel 29

1. De Bank kan, met het oog op de belangen die deze landsverordening beoogt te beschermen, bij overtreding van de bij of krachtens de artikelen 3, 4, 5, eerste en tweede lid, 6, 7, 8, 9 en 10 gestelde voorschriften een openbare waarschuwing uitvaardigen, indien nodig onder vermelding van de overwegingen die tot de waarschuwing hebben geleid.
2. De Minister kan regels stellen ter zake van de uitoefening van de bevoegdheid als bedoeld in het eerste lid.
3. De beschikking tot het uitvaardigen van een openbare waarschuwing treedt in werking op de dag waarop de openbare waarschuwing ter openbare kennis is gebracht, zonder dat de werking voor de duur van de beroepstermijn of, indien beroep is ingesteld, van het beroep wordt opgeschort, indien van de betrokkene geen adres bekend is en het adres ook niet met een redelijke inspanning kan worden verkregen.

Artikel 30

1. De Bank stelt, indien zij voornemens is een openbare waarschuwing uit te vaardigen, de betrokkene schriftelijk in kennis van de voorgenomen beslissing en stelt hem in de gelegenheid daarover zijn zienswijze naar voren te brengen.

2. De Bank kan toepassing van het eerste lid achterwege laten, indien de vereiste spoed zich daartegen verzet, of indien van de betrokkene geen adres bekend is en zijn adres ook niet met een redelijke inspanning kan worden verkregen.

§3. Strafrechtelijke handhaving

Artikel 31

1. Overtreding van de bij of krachtens de artikelen 3, 4, 5, eerste, tweede en derde lid, 6, 7, 8, 9, 10, 13, derde, vierde en vijfde lid, 16, zesde lid, en artikel 18 gestelde voorschriften wordt, voor zover opzettelijk begaan, gestraft hetzij met een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaar, hetzij met een geldboete van de vijfde categorie, hetzij met beide straffen.
2. Overtreding van de bij of krachtens de artikelen, genoemd in het eerste lid, gestelde voorschriften wordt, voor zover niet opzettelijk begaan, gestraft hetzij met hechtenis voor ten hoogste één jaar, hetzij met een geldboete van de vierde categorie, hetzij met beide straffen.
3. De feiten als bedoeld in het eerste lid zijn misdrijven; de feiten als bedoeld in het tweede lid zijn overtredingen.

HOOFDSTUK 5

Bijzondere bepalingen

Artikel 32

De Bank brengt jaarlijks voor 1 juli en met inachtneming van artikel 11, verslag uit aan de Minister over de uitvoering van deze landsverordening over het voorgaande jaar.

Artikel 33

Kosten, verbonden aan de uitvoering van deze landsverordening, kunnen geheel of gedeeltelijk bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen, de Bank gehoord, op bepaalde groepen van kredietaanbieders worden verhaald.

HOOFDSTUK 6

Slotbepalingen

§1. Aanpassing bestaande wetgeving

Artikel 34

De Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16) wordt gewijzigd als volgt:

A na artikel 19c wordt een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 6a. Gedragstoezicht

Artikel 19d

1. Een kredietinstelling of elektronisch geldinstelling zet zich bij het verlenen van diensten op eerlijke, billijke en professionele wijze in voor de belangen van haar cliënten en onthoudt zich van gedragingen die schadelijk zijn voor de integriteit van de markt.
2. De Bank kan aan kredietinstellingen of elektronisch geldinstellingen richtlijnen geven met betrekking tot het eerste lid.

Artikel 19e

1. Een kredietinstelling of elektronisch geldinstelling draagt er zorg voor dat een cliënt tijdig en kosteloos de informatie

- ontvangt die deze redelijkerwijs nodig heeft om zich, voordat hij met betrekking tot haar producten, waaronder in ieder geval wordt begrepen betaal- of spaarrekeningen of elektronisch geld, een verplichting aangaat, daarover een adequaat oordeel te vormen.
2. De in het eerste lid bedoelde informatie heeft in ieder geval betrekking op de voor de cliënt met de producten of dienstverlening gepaard gaande kosten en risico's.
 3. De door een kredietinstelling of elektronisch geldinstelling te verstrekken informatie:
 - a. is accuraat en wijst niet op de mogelijke voordelen van haar producten, zonder dat ook een correcte en duidelijke indicatie van de mogelijke risico's wordt gegeven;
 - b. is toereikend en door de presentatie ervan te begrijpen voor het gemiddelde lid van de groep tot wie zij is gericht;
 - c. geeft belangrijke zaken, vermeldingen of waarschuwingen niet verhuld of afgezwakt weer.
 4. Een kredietinstelling of elektronisch geldinstelling verstrekt de ingevolge het eerste tot en met derde lid te verstrekken informatie schriftelijk. De kredietinstelling of elektronisch geldinstelling kan de informatie via een andere duurzame drager verstrekken, indien de cliënt daarmee schriftelijk instemt.

Artikel 19f

1. Een kredietinstelling of elektronisch geldinstelling draagt er zorg voor dat de door of namens hem ten behoeve van cliënten in de vorm van reclame-uitingen of anderszins over haar dienstverlening en haar producten, waaronder in ieder geval wordt begrepen betaal- of spaarrekeningen, met inbegrip van de daaraan verbonden betaal en spaarfacilitei-

ten, en elektronisch geld verstrekte of beschikbaar gestelde informatie feitelijk juist, duidelijk en niet misleidend is.

2. De Bank kan aan kredietinstellingen of elektronisch geldinstellingen richtlijnen geven met betrekking tot het eerste lid.

Artikel 19g

Een kredietinstelling of elektronisch geldinstelling bewaart op schrift gestelde overeenkomst inzake haar dienstverlening gedurende ten minste tien jaren, gerekend vanaf de dag waarop die overeenkomst is afgewikkeld.

B in artikel 35a, eerste lid, wordt de zinsnede “19b, 19c, 20, tweede en derde lid, onderdeel a” vervangen door de zinsnede: 19b, 19c, 19d, 19e, 19f, 19g, 20, tweede en derde lid, onderdeel a”;

C in artikel 53 wordt de zinsnede “19b, 19c, 20, tweede en derde lid, onderdeel a” vervangen door de zinsnede: 19b, 19c, 19d, 19e, 19f, 19g, 20, tweede en derde lid, onderdeel a”.

Artikel 35

In de Landsverordening toezicht verzekeringsbedrijf (AB 2000 no. 82) wordt na artikel 14e een nieuwe paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 6a. Gedragstoezicht

Artikel 14f

1. Een verzekeraar zet zich bij het verlenen van diensten op eerlijke, billijke en professionele wijze in voor de belangen van haar cliënten en onthoudt zich van gedragingen die schadelijk zijn voor de integriteit van de markt.
2. De Bank kan aan verzekeraars richtlijnen geven met betrekking tot het eerste lid.

Artikel 14g

1. Een verzekeraar draagt er zorg voor dat een cliënt tijdig en kosteloos de informatie ontvangt die deze redelijkerwijs nodig heeft om zich, voordat hij met betrekking tot een levensverzekeringsovereenkomst of schadeverzekeringsovereenkomst een verplichting aangaat, daarover een adequaat oordeel te vormen.
2. De in het eerste lid bedoelde informatie heeft in ieder geval betrekking op de voor de cliënt met de levensverzekeringsovereenkomst of schadeverzekeringsovereenkomst of dienstverlening gepaard gaande kosten en risico's.
3. Indien een levensverzekeringsovereenkomst of schadeverzekeringsovereenkomst wordt aangeboden door tussenkomst van een assurantiebemiddelaar, rust de in het eerste lid bedoelde verplichting om de cliënt van informatie met betrekking tot dat product te voorzien, op de assurantiebemiddelaar.
4. De door een verzekeraar of assurantiebemiddelaar te verstrekken informatie:
 - a. is accuraat en wijst niet op de mogelijke voordelen van een levensverzekeringsovereenkomst of schadeverzekeringsovereenkomst, zonder dat ook een correcte en duidelijke indicatie van de mogelijke risico's wordt gegeven;
 - b. is toereikend en door de presentatie ervan te begrijpen voor het gemiddelde lid van de groep tot wie zij is gericht;
 - c. geeft belangrijke zaken, vermeldingen of waarschuwingen niet verhuld of afgezwakt weer.
5. Een verzekeraar of assurantiebemiddelaar verstrekt de in gevolge het eerste, tweede en vierde lid te verstrekken informatie schriftelijk. De verzekeraar of assurantiebemidde-

laar kan de informatie via een andere duurzame drager verstrekken, indien de cliënt daarmee schriftelijk instemt.

Artikel 14h

1. Een verzekeraar draagt er zorg voor dat de door of namens hem ten behoeve van cliënten in de vorm van reclame-uitingen of anderszins over haar dienstverlening en haar producten, waaronder in ieder geval wordt begrepen levensverzekeringsovereenkomsten en schadeverzekeringsovereenkomsten, geld verstrekte of beschikbaar gestelde informatie feitelijk juist, duidelijk en niet misleidend is.
2. De Bank kan aan verzekeraars richtlijnen geven met betrekking tot het eerste lid.

Artikel 14i

Een verzekeraar bewaart een op schrift gestelde overeenkomst inzake haar dienstverlening gedurende ten minste tien jaren, gerekend vanaf de dag waarop die overeenkomst is afgewikkeld.

Artikel 36

De Landsverordening afbetalingsovereenkomsten (AB 1989 no. GT 3) wordt ingetrokken.

§2. Inwerkingtreding en citeertitel

Artikel 37

1. Deze landsverordening treedt in werking op een bij landsbesluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.
2. Zij kan worden aangehaald als Landsverordening regeling consumentenkrediet.
3. Artikel 5, vierde lid, is slechts van toepassing op kredietovereenkomsten in de zin van deze landsverordening, die na het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening zijn gesloten, alsmede op het tijdstip van inwerkingtreding van deze landsverordening bestaande kredietovereenkomsten die na dit tijdstip zijn gewijzigd.

Gegeven te Oranjestad, 13 juni 2022

J.A. Boekhoudt

De minister van Financiën en Cultuur,
X.J. Maduro

De minister van Algemene Zaken,
Innovatie, Overheidsorganisatie,
Infrastructuur en Ruimtelijke Ordening,
E.C. Wever-Croes